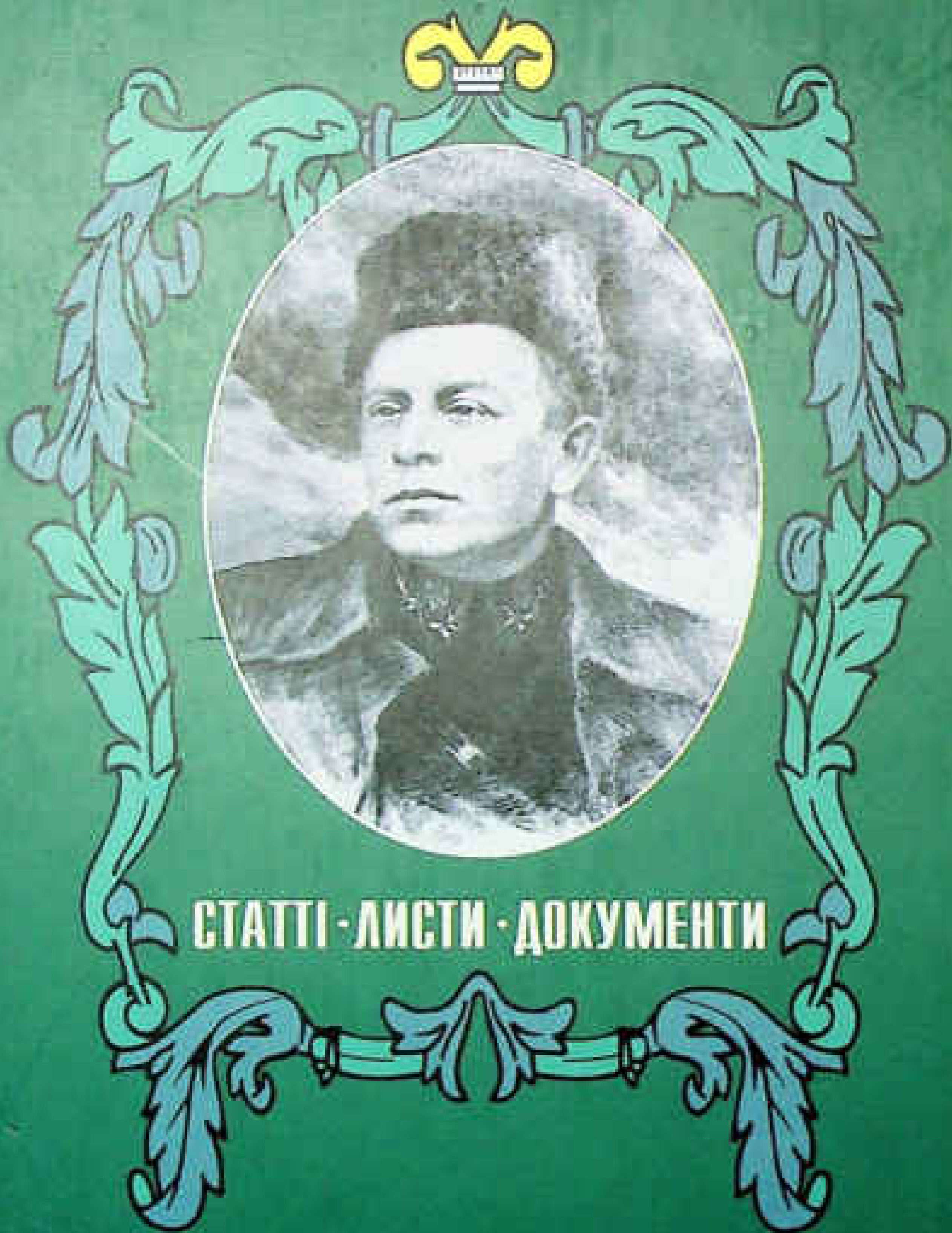

СИМОН ПЕТЛЮРА

СТАТТІ - ЛИСТИ - ДОКУМЕНТИ

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА
ЦЕНТР УКРАЇНОЗНАВСТВА
ЦЕНТРАЛЬНИЙ ДЕРЖАВНИЙ АРХІВ ВИЩИХ
ОРГАНІВ ВЛАДИ І УПРАВЛІННЯ УКРАЇНИ
ЦЕНТРАЛЬНИЙ ДЕРЖАВНИЙ АРХІВ
ГРОМАДСЬКИХ ОБ'ЄДНАНЬ УКРАЇНИ

Симон Петлюра

Статті Листи Документи

Том IV

Київ — 2006

УДК 94 (477) "1902/1926"
ББК 63.3 (4 УКР) 6
П 29

Петлюра Симон. Статті. Листи. Документи.— К.:
ПП Сергійчук М. І., 2006. — Т. IV. — 704 с.

У четвертому томі праць Голови Директорії та Головного Отамана військ УНР Симона Петлюри вміщено маловідомі статті, а також досі неопубліковані листи і документи, присвячені розбудові Української держави.

Видання розраховане на всіх, хто цікавиться постаттю Симона Петлюри, і приурочене до 80-річчя трагічної загибелі цього видатного українського державника.

Упорядник Володимир Сергійчук.

Редактор Микола Іщенко.

“ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКИЙ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ К.Д. УШІНСЬКОГО”
БІБЛІОТЕКА

© Петлюра Симон, 2006
© Володимир Сергійчук, Вступне слово, упорядкування, 2006
© Леонід Демчишин, художнє оформлення, 2006
© ПП Сергійчук М. І., 2006

ISBN 966-2911-00-6

ЗМІСТ

Володимир Сергійчук. Високий чин українського державництва.....3

ЧАСТИНА I.

1902—1915 роки

Відозва С. Петлюри до чорноморців із закликом жити за традиціями козацької честі. 1902 рік.....	14
Замітка С. Петлюри про видавця в Лондоні Біблії українською мовою. 1902 рік.....	19
Замітка С. Петлюри про початок спорудження пам'ятника Івану Котляревському в Полтаві. 1902 рік.....	19
Замітка С. Петлюри про преміювання передплатників газети "Хуторянин" українською літературою. 1902 рік.....	20
Замітка С. Петлюри про відкриття в Катеринославі музею Поля. 1902 рік.....	21
Замітка С. Петлюри про звільнення з посади завідуючого Полтавським статистичним бюро О. Русова. 1902 рік.....	21
Замітка С. Петлюри про смерть професора С. Рачинського. 1902 рік.....	22
Замітка С. Петлюри про встановлення бюстів Шевченка в Катеринодарі. 1903 рік.....	22
Замітка С. Петлюри про звернення до українського композитора Миколи Лисенка в справі збирання козацьких пісень на Кубані. 1903 рік.....	23
Замітка С. Петлюри про підготовку на Кубані історії Чорноморського козацького війська. 1903 рік.....	23
Замітка С. Петлюри про вивчення економічного стану гірських станиць Кубані. 1903 рік.....	25
Замітка С. Петлюри про появу нового твору Л. Толстого "Хаджі-Мурат". 1903 рік.....	25
Замітка С. Петлюри про нові наукові дослід польського письменника В. Серошевського. 1903 рік.....	26
Замітка С. Петлюри про призначення В. Перетца професором Київського університету. 1903 рік.....	26
Замітка С. Петлюри про заборону святкування 25-річчя з дня смерті Тургенева. 1903 рік.....	27
Критична замітка С. Петлюри про невиконання постанови Катеринодарської міської ради про перейменування Ростовського бульвару на Шевченківський. 1903 рік.....	28
Критична замітка С. Петлюри про заборону учительського візду в Казані. 1903 рік.....	29

Замітка С. Петлюри про початок археологічних розкопок на місці Запорозької Січі. 1903 рік.....	30
Замітка С. Петлюри про ювілей газети "Русскія Вѣдомости". 1903 рік.....	30
Критична замітка С. Петлюри про виступи української трупи Глазуненка в Керчі та Новоросійську. 1903 рік.....	31
Замітка С. Петлюри про незадійснений намір видатного російського співака О. Шаліпіна організувати український хор. 1903 рік	32
Замітка С. Петлюри про майбутнє видання Концевичем на Кубані збірки українських народних пісень. 1903 рік.....	32
Критична замітка С. Петлюри про заснування в Росії товариств відродження церковно-громадського життя. 1903 рік.....	33
Критична замітка С. Петлюри про дальші русифікаційні заходи царського самодержавства. 1903 рік.....	33
Критична замітка С. Петлюри про діяльність товариства дослідників Кубані. 1903 рік.....	34
Замітка С. Петлюри про вихід на Кубані збірки українських пісень. 1903 рік.....	36
Замітка С. Петлюри про цензурування видання новел В. Стефанюка на Кубані. 1903 рік.....	36
Критична замітка С. Петлюри щодо присудження премій за українознавчі дослідження. 1903 рік.....	36
Некролог, присвячений С. Петлюрою пам'яті вірменського письменника Абгара Йонісіяна. 1904 рік.....	37
Замітка С. Петлюри про плани будівництва в Полтаві народної школи імені Івана Котляревського. 1904 рік.....	38
Замітка С. Петлюри про подання до Катеринодарської цензури казок Андерсена українською мовою. 1904 рік.....	39
Відгук С. Петлюри на публікацію Гомеца-Карільо в "Metsige de France" про сучасну іспанську мову. 1904 рік.....	39
Замітка С. Петлюри про оголошення статистичних даних щодо релігійності населення земної кулі. 1904 рік.....	40
Замітка С. Петлюри про планову лекцію в Москві, присвячену Тарасу Шевченку. 1905 рік.....	41
Замітка С. Петлюри про ухвалу Полтавської міської думи щодо відкриття ліцею Івана Котляревського та окремого відділу його імені в громадській бібліотечі. 1905 рік.....	41
Замітка С. Петлюри про вихід українських книг на Кубані. 1905 рік.....	42
Замітка С. Петлюри про новий часопис "Полтавщина". 1905 рік.....	42
Замітка С. Петлюри про лекції Д. Яворницького та Гната Хоткевича на українознавчу тематику. 1905 рік.....	43

Замітка С. Петлюри про переклад з української мови в російському місячнику "Семья и школа". 1905 рік.....	44
Замітка С. Петлюри щодо ухвали Полтавського губернського земства про запровадження української мови в народних школах. 1905 рік.....	44
Рецензія С. Петлюри на твір російського письменника Леоніда Андреева "Червоный сміх". 1905 рік.....	45
Відгук С. Петлюри на статтю Сердюка щодо відкриття музею Івана Котляревського. 1905 рік.....	47
Некролог, написаний С. Петлюрою в пам'ять кубанського педагога Івана Ротара. 1905 рік.....	48
Замітка С. Петлюри про заборону царських властей випускати українські часописи. 1905 рік.....	50
Замітка С. Петлюри про українознавчі публікації різних газет. 1905 рік.....	50
Замітка С. Петлюри про завдання Полтавської міської комісії про увіковічення пам'яті Івана Котляревського. 1905 рік.....	52
Стаття С. Петлюри в газеті "Рада" з осудом окремих запродавців-українців. 15 жовтня 1906 рік.....	53
Стаття-спогад С. Петлюри про арешт. 22 жовтня 1906 рік.....	57
Стаття С. Петлюри про розвиток українського молодіжного руху в Санкт-Петербурзі. 18 листопада 1906 року.....	60
Стаття С. Петлюри про урядові спроби вирішувати соціальні проблеми робітництва бюрократичними методами. 19 листопада 1906 року.....	62
Стаття С. Петлюри про зловживання царської бюрократії. 21 листопада 1906 року.....	64
Стаття С. Петлюри з критикою політичного вибору історика Дмитра Яворницького. 23 листопада 1906 року.....	66
Стаття С. Петлюри з критикою політичної платформи російського чорносотенства. 25 листопада 1906 року.....	70
Стаття С. Петлюри з критикою українського дворянства. 30 листопада 1906 року.....	73
Стаття С. Петлюри про збоченість окремих українців на шлях російського октябризму. 1 грудня 1906 року.....	76
Стаття С. Петлюри з аналізом формування виборчих блоків до Державної Думи Росії. 5 грудня 1906 року.....	80
Стаття С. Петлюри про мораль октябристів. 8 грудня 1906 року.....	84
Стаття С. Петлюри про негативне ставлення ректора Київського університету Св. Володимира Цитовича до відкриття українських кафедр. 10 грудня 1906 року.....	88

Стаття С. Петлюри з оцінкою національних платформ соціал-демократичних партій. 15 грудня 1906 року.....	91
Стаття С. Петлюри про політичну лінію октябристів. 17 грудня 1906 року.....	93
Лист С. Петлюри до редакції журналу "Літературно-науковий вістник" щодо безплатного пересилання книжок для української колонії в Лозанні. 28 травня 1907 року.....	96
Лист С. Петлюри до М. Сумцова з проханням допомоги в розшуку матеріалів до біографії Федора Квітки і з'ясувати умови вступу до Харківського університету. 31 травня 1907 року.....	97
Лист С. Петлюри до М. Сумцова з власною оцінкою окремих українських проблем. 19 червня 1907 року.....	98
Стаття С. Петлюри про діяльність військових судів після російської революції. 22 вересня 1907 року.....	101
Лист С. Петлюри до невстановленого адресата з подякою за матеріальну підтримку редакції газети "Слово". 15 жовтня 1907 року.....	103
Лист С. Петлюри до М. Сумцова з проханням допомоги в поширенні газети "Слово" на південно-східні українські землі. 8 січня 1908 року.....	104
Замітка С. Петлюри про перекладацьку діяльність Марії Загірної. 4 лютого 1908 року.....	105
Відповідь С. Петлюри акторам з трупи М. Садовського щодо їхнього реагування на його критику. 9 березня 1908 року.....	106
Редакційна стаття С. Петлюри про роль українських земств у переселенні селян. 22 червня 1908 року.....	109
Стаття С. Петлюри з осудом вироку над Мирославом Січинським. 22 червня 1908 року.....	112
Рецензія С. Петлюри на статтю Стешенка "Українські шестидесятники". 1 січня 1909 року.....	117
Стаття С. Петлюри про низький рівень критики в газеті "Рада". 1 січня 1909 року.....	120
Лист С. Петлюри до М. Грушевського в справі видання українського журналу російською мовою. 25 жовтня 1911 року.....	126
Спільний з О. Саліковським лист С. Петлюри до М. Грушевського з пропозицією очолити новий український журнал у Москві. 22 листопада 1911 року.....	129
Лист С. Петлюри до М. Грушевського з повторним проханням надіслати статтю до першого числа "Украинской жизни". 28 листопада 1911 року.....	130
Лист С. Петлюри до М. Грушевського щодо публікації в "Украинской	

жизни" скороченого варіанту статті "Богданівство і Мазепинство", 10 лютого 1912 року.....	131
Лист С. Петлюри і О. Саліковського до М. Грушевського щодо підготовки статті, присвяченої виборам до Державної Думи. До 10 квітня 1912 року.....	132
Лист С. Петлюри до М. Сумцова щодо використання статті добродія Катранова, присвяченої українському театру. 2 червня 1912 року.....	133
Лист С. Петлюри до Григорія Коваленка щодо видавничих проблем. 3 липня 1912 року.....	134
Лист С. Петлюри до Г. Коваленка щодо видавничих проблем. 20 липня 1912 року.....	136
Лист С. Петлюри до М. Грушевського з пропозицією продовжувати патрунування журналу "Украинская жизнь". 21 листопада 1912 року.....	137
Лист С. Петлюри до С. Єфремова щодо підготовки спеціальної книжки "Украинской жизни", присвяченої Івану Франкові. 6 травня 1913 року.....	139
Лист С. Петлюри до С. Єфремова щодо видавничих справ "Украинской жизни". 6 травня 1913 року.....	141
Лист С. Петлюри до П. Стебницького про поточні справи. 7 травня 1913 року.....	144
Лист С. Петлюри до М. Грушевського щодо проблем з пересиланням журналу "Украинская жизнь". 4 червня 1913 року.....	145
Лист Петлюри до С. Єфремова з приводу видавничих проблем "Украинской жизни". 6 червня 1913 року.....	146
Лист С. Петлюри до С. Єфремова з приводу видавничих справ "Украинской жизни". 19 червня 1913 року.....	147
Лист С. Петлюри до С. Єфремова щодо видання 6-ї книги "Украин- ской жизни". 29 червня 1913 року.....	148
Лист С. Петлюри до М. Грушевського з приводу поточних видавничих справ "Украинской жизни". 23 липня 1913 року.....	150
Лист С. Петлюри до С. Єфремова щодо поточних видавничих справ "Украинской жизни". 31 липня 1913 року.....	153
Лист С. Петлюри до С. Єфремова щодо поточних видавничих справ "Украинской жизни". 9 вересня 1913 року.....	153
Лист С. Петлюри до М. Сумцова з проханням готувати самому й організовувати статті інших авторів для "Украинской жизни". 30 вересня 1913 року.....	154
Лист С. Петлюри до С. Єфремова щодо поточних видавничих справ "Украинской жизни". 9 жовтня 1913 року.....	155
Лист С. Петлюри до С. Єфремова щодо поїздки до Києва з метою роз- в'язання фінансових проблем "Украинской жизни". 16 жовтня 1913 року.....	156

Лист С. Петлюри до С. Єфремова з приводу поточних видавничих справ "Української життя". 12 листопада 1913 року.....	158
Лист С. Петлюри до С. Єфремова з приводу поточних видавничих проблем "Української життя". 29 листопада 1913 року.....	159
Лист С. Петлюри до М. Сумцова в справі статті, присвяченої Тарасу Шевченку. 1 січня 1914 року.....	160
Лист С. Петлюри до М. Сумцова з подякою за статтю про Тараса Шевченка і проханням написати відгук про заслуги Павла Чубинського на ниві української етнографії. 11 січня 1914 року.....	161
Лист С. Петлюри до С. Єфремова щодо поточних видавничих справ "Української життя". 14 січня 1914 року.....	162
Лист С. Петлюри до С. Єфремова щодо поточних видавничих справ "Української життя". 31 січня 1914 року.....	163
Лист С. Петлюри до невстановленого адресата щодо видання спеціального числа журналу "Українська життя", присвяченого Тарасу Шевченку. 1 лютого 1914 року.....	164
Лист С. Петлюри до М. Грушевського щодо відзначення 100-річчя від дня народження Тараса Шевченка. 4 лютого 1914 року.....	165
Лист С. Петлюри до С. Єфремова з приводу поточних видавничих справ "Української життя". 12 лютого 1914 року.....	165
Лист С. Петлюри до П. Стебницького щодо випуску книги про український рух. 26 лютого 1914 року.....	167
Лист С. Петлюри до П. Стебницького щодо випуску книги про український рух. 11 березня 1914 року.....	168
Лист С. Петлюри до С. Єфремова в справі поточних видавничих проблем "Української життя". 21 березня 1914 року.....	169
Лист С. Петлюри до С. Єфремова в справі поточних видавничих проблем "Української життя". 1 травня 1914 року.....	170
Лист С. Петлюри до С. Єфремова в справі поточних видавничих проблем "Української життя". 16 травня 1914 року.....	171
Лист С. Петлюри до С. Єфремова в справі поточних видавничих проблем "Української життя". 31 травня 1914 року.....	172
Лист С. Петлюри до П. Стебницького про видання в Петербурзі книги про Галичину російською мовою. 16 вересня 1914 року.....	174
Рецензія С. Петлюри на видання з історії Кубанського козацького війська. Грудень 1914 року.....	175
Лист С. Петлюри до М. Сумцова з проханням підтримати публікацію в "Українській життя" циклу статей про Галичину. 23 січня 1915 року.....	180
Лист С. Петлюри до П. Стебницького в справі видавничих проблем "Української життя". 25 лютого 1915 року.....	181

Лист С. Петлюри до С. Єфремова в справі видання спеціального числа "Української життя", присвяченого Ф. Коршеві. 25 лютого 1915 року.....183

ЧАСТИНА II

1917—1920 роки

Звернення Українського Генерального Військового Комітету до народу з проханням підтримати матеріально формування національної армії. До 3 жовтня 1917 року.....	186
Інтерв'ю С. Петлюри після його повернення з фронтів українських з'їздів. До 14 жовтня 1917 року.....	188
Виклад промови С. Петлюри на 3-му Всеукраїнському військовому з'їзді. До 22 жовтня 1917 року.....	190
Перший статут збройних сил УНР, підписаний С. Петлюрою. 17 грудня 1917 року.....	191
Звернення Київської губернської управи на чолі з С. Петлюрою до громадянства України щодо впорядкування могил Тараса Шевченка у Каневі. 17 липня 1918 року.....	195
Лист С. Петлюри до дружини з ув'язнення щодо ситуації з його арештом гетьманською владою. Липень 1918 року.....	197
Передмова С. Петлюри до перекладеної ним в ув'язненні на українську мову книги С. Колет "Королева Беатріса". 1918 рік.....	197
Лист С. Петлюри до дружини після звільнення з ув'язнення. Без дати.....	199
Відозва від штабу українських республіканських військ після бою під Мотовилівкою. 14 листопада 1918 року.....	199
Звернення Головної Команди Українських Республіканських військ, очоленої С. Петлюрою, до українського народу. 16 листопада 1918 року.....	200
Телеграма Головного Отамана військ УНР С. Петлюри про перемогу над підрозділами гетьмана Скоропадського під Мотовилівкою. 18 листопада 1918 року.....	204
Повідомлення Головного Отамана військ УНР С. Петлюри про бойові дії за 19 листопада 1918 року, 20 листопада 1918 року.....	205
Бюлетень Головної Команди Військ УНР про перебіг бойових дій. Після 20 листопада 1918 року.....	205
Наказ Головного Отамана С. Петлюри про заборону посягати на народне добро. До 21 листопада 1918 року.....	206
Наказ Головного Отамана С. Петлюри до українського козацтва прибувати до Києва для боротьби з гетьманською владою. До 22 листопада 1918 року.....	207
Наказ Штабу революційних військ УНР щодо перебирання влади від гетьманського режиму. До 24 листопада 1918 року.....	208

Наказ Головної Команди військ УНР щодо мобілізації галичан і буковинців. До 24 листопада 1918 року.....	211
Наказ Головного Отамана Петлюри щодо боротьби з провокаторами. 24 листопада 1918 року.....	211
Наказ Головного Отамана військ Української Народної Республіки С. Петлюри щодо творення українських збройних сил згідно з ухвалою Директорії з поіменним переліком перших бойових підрозділів і умовами мобілізації військовозобов'язаних та добровольців, які визнають самостійність Української держави. 24 листопада 1918 року.....	212
Наказ С. Петлюри про оголошення постанови Директорії про взяття під опіку всіх поранених, хворих та інвалідів. 26 листопада 1918 року.....	215
Наказ Головного Отамана військ У.Н.Р. щодо суворого покарання грабіжників і мародерів. До 6 грудня 1918 року.....	217
Наказ С. Петлюри про заборону антиукраїнської агітації на терені Катеринославщини. 8 грудня 1918 року.....	217
Наказ С. Петлюри армії УНР та представникам місцевої влади про заборону використовувати чужі військові кокарди. 8 грудня 1918 року.....	219
Наказ Головної Команди українському республіканському війську щодо закріплення влади Директорії на Поділлі. 11 грудня 1918 року.....	220
Телеграма С. Петлюри до Директорії УНР про взяття Києва республіканськими військами. 14 грудня 1918 року.....	220
Наказ С. Петлюри волосним, повітовим та губернським управам щодо негайного і рішучого припинення мародерства і грабежів. 15 грудня 1918 року.....	221
Наказ С. Петлюри губернським і повітовим комісарам щодо допомоги в зборі для армії одягу та взуття. 17 грудня 1918 року.....	222
Накази С. Петлюри про наділення землею вояків армії УНР та про поширення національної свідомості серед них. До 18 грудня 1918 року.....	223
Наказ С. Петлюри про прийняття під свою команду збройних сил УНР. 18 грудня 1918 року.....	224
Наказ С. Петлюри воякам у зв'язку із взяттям Києва. 19 грудня 1918 року.....	225
Проект наказу Штабу армії УНР щодо поділу України на шість військових округів. Грудень 1918 року.....	228
Наказ Головної Команди військ УНР про введення в силу окремих статей закону про кримінальну відповідальність за антидержавну діяльність і грабежі мирного населення. 22 грудня 1918 року.....	229
Наказ Головного Командування щодо формування збройних сил України. 1 січня 1919 року.....	230
Наказ Військовому Міністрові УНР про вжиття суворих заходів до	

антидержавних елементів. 2 січня 1919 року.....	234
Наказ Головної Команди військ УНР щодо розформування Окремої Дніпровської дивізії, очолюваної отаманом Зеленим. 6 січня 1919 року.....	235
Звернення С. Петлюри до місцевих органів влади й громадськості щодо надання допомоги пораненим козакам. 14 лютого 1919 року.....	236
Тимчасовий Закон Директорії УНР про порядок внесення й затвердження законів в УНР. 14 лютого 1919 року.....	238
Наказ С. Петлюри військовому міністру щодо мобілізації всіх військовозобов'язаних. До 16 лютого 1919 року.....	239
Лист-подяка С. Петлюри керівництву ЗУНР за теплий прийом. 28 лютого 1919 року.....	240
Привітання С. Петлюри Командуючому Галицькою армією М. Омеляновичу-Павленку з приводу її успішних дій. 28 лютого 1919 року.....	242
Відовага С. Петлюри до українського селянства виступити проти більшовицької окупації. Лютий 1919 року.....	243
Закон Директорії УНР щодо виплати держслужбовцям тримісячних компенсацій на випадок евакуації. 9 березня 1919 року.....	244
Телеграма С. Петлюри командуючим фронтами, редакціям газет про його розпорядження перенести осідок Уряду УНР в Рівне. 1 квітня 1919 року.....	246
Телеграма С. Петлюри Б. Мартосу з пропозицією сформувати новий уряд. 9 квітня 1919 року.....	247
Постанова Директорії УНР про видачу держслужбовцям одноразової допомоги на Великодні свята. 12 квітня 1919 року.....	248
Закон Директорії УНР про надання евакуаційної допомоги урядовцям центральних і місцевих установ. 12 квітня 1919 року.....	249
Телеграма С. Петлюри І. Феценку-Чопівському з проханням допомогти новому уряду УНР. 14 квітня 1919 року.....	251
Ухвала Директорії УНР про затвердження постанови Ради Міністрів щодо асигнування кредитів за рахунок кошторису 1918 року. 1 травня 1919 року.....	252
Ухвалення Кабінетом Міністрів Закон про новий склад Директорії на чолі з С. Петлюрою. 7 травня 1919 року.....	253
Доручення С. Петлюри генерал-інспектору армії УНР виїхати до табору Стрілково з метою стабілізувати там обстановку. 25 травня 1919 року.....	254
Доручення С. Петлюри отаману Шайбле негайно відправити полковника Болбачана в Італію для формування військових частин з українців-полонених. 5 червня 1919 року.....	254
Наказ С. Петлюри військовому міністру відрядити до Німеччини отамана М. Шаповала з метою формувати військові підрозділи з	

числа українців полонених Першої світової війни. 14 червня 1919 року.....	255
Ухвала Директорії УНР про затвердження постанови Ради Народних Міністрів щодо виплати одноразової допомоги держслужбовцям в зв'язку з подорожанням життя. 18 липня 1919 року.....	256
Ухвала Директорії УНР про затвердження постанови Ради Міністрів щодо виплати добових тим держслужбовцям, які не одержують евакуаційних грошей. 18 липня 1919 року.....	257
Ухвала Директорії УНР про затвердження постанови Ради Народних Міністрів щодо повернення держслужбовців з відпусток. 18 липня 1919 року.....	259
Ухвала Директорії УНР про затвердження постанови Ради Народних Міністрів щодо забезпечення родин тих осіб, які перебувають на військовій службі. 30 липня 1919 року.....	260
Наказ по Головному управлінню Генерального Штабу про формування запасних частин. 31 липня 1919 року.....	263
Наказ Головної Управи армії УНР щодо самовільного переходу вояків з військових підрозділів. Серпень 1919 року.....	264
Наказ Головної Команди армії УНР щодо розформування комісії в справі розгляду подій у Запорізькій дивізії. 8 серпня 1919 року.....	266
Доручення С. Петлюри отаману Осецькому формувати військові частини з числа українців-полонених в Італії. До 18 серпня 1919 року.....	266
Уповноваження отаману Осецькому для формування військових частин з полонених-українців в Італії. 18 серпня 1919 року.....	267
Службова записка С. Петлюри Голові Ради Міністрів І. Мазепі щодо розв'язання кадрових питань в уряді. Серпень 1919 року.....	269
Ухвала Директорії УНР про затвердження постанови Ради Народних Міністрів щодо розвантаження Кам'янця-Подільського. 23 серпня 1919 року.....	270
Наказ С. Петлюри в зв'язку з оглядом Житомирської юнацької школи. 24 серпня 1919 року.....	272
Звернення С. Петлюри до українського селянства з проханням підтримати збройний наступ проти більшовиків. Серпень 1919 року.....	275
Наказ Головної Команди військ УНР щодо штатів військового міністерства. Серпень 1919 року.....	276
Наказ Головної Команди військ УНР щодо створення тимчасових штатів етапно-розподільчих пунктів для військовополонених. 31 серпня 1919 року.....	277
Наказ Головної Команди військ УНР щодо створення кадрового резерву. 1 вересня 1919 року.....	278
Директива С. Петлюри в зв'язку з відступом українських військ від	

Києва. 6 вересня 1919 року.....	279
Наказ Головної Команди Військ УНР про штат зв'язківців при Головній Команді Війська Польського. 6 вересня 1919 року.....	280
Наказ Головної Команди військ УНР про створення єдиної юнацької військової школи для підготовки молодших старшин. 8 вересня 1919 року....	281
Наказ Головної Команди армії УНР щодо організації короткотермінових курсів при головних управліннях Військового Міністерства. 8 вересня 1919 року.....	282
Наказ Головної Команди військ УНР про створення окремого куреня для охорони майна. 10 вересня 1919 року.....	283
Наказ Головної Команди військ УНР про формування спеціальної місії для обміну полоненими з Польщею. 10 вересня 1919 року.....	284
Звернення С. Петлюри до українського селянства із закликом підтримати армію УНР. Після 10 вересня 1919 року.....	285
Ухвала Директорії УНР про затвердження постанови Ради Народних Міністрів про тимчасову зміну правил видачі добових виплат. 11 вересня 1919 року.....	286
Наказ Головної Команди армії УНР щодо введення додаткової посади другого помічника командира куреня власного резерву Головного Отамана. 11 вересня 1919 року.....	288
Наказ Головної Команди армії УНР про формування етапно-розподільного пункту на станції Війтівці на Поділлі для прийому українців-полонених, які повертаються з Польщі. 11 вересня 1919 року.....	289
Наказ Головної Команди армії УНР про формування окремого панцерного загону у складі десяти бронепотягів 12 вересня 1919 року.....	290
Наказ Головної Команди армії УНР щодо введення додаткових посад у Мобілізаційному відділі Генштабу. 13 вересня 1919 року.....	291
Наказ Головної Команди армії УНР щодо структурних змін у Генштабі. 13 вересня 1919 року.....	291
Наказ Головної Команди армії УНР щодо формування окремої піхотної бригади імені отамана Дмитра Соколовського. 14 вересня 1919 року.....	292
Наказ Головної Команди армії УНР щодо відкриття нових етапно-розподільних пунктів для прийому українських військовополонених. 14 вересня 1919 року.....	294
Наказ Головної Команди армії УНР про формування юнацьких військових шкіл. 14 вересня 1919 року.....	294
Наказ Головної Команди армії УНР щодо звільнення від мобілізації працівників шосейних і водних шляхів. 14 вересня 1919 року.....	296
Наказ Головної Команди армії УНР щодо встановлення оплати за лекції у військовій школі. 15 вересня 1919 року.....	297

Наказ Головної Команди армії УНР щодо вшанування пам'яті отамана Дмитра Соколовського. 16 вересня 1919 року.....	297
Наказ Головної Команди армії УНР про заборону формувати військові частини без дозволу С. Петлюри. 16 вересня 1919 року.....	298
Наказ Головної Команди армії УНР щодо відповідальності за несплату мита. 16 вересня 1919 року.....	299
Наказ Головної Команди армії УНР про зміни в штаті комісії з прийому та оцінки майна. 16 вересня 1919 року.....	300
Наказ Головної Команди армії УНР щодо впорядкування трофейного майна. 16 вересня 1919 року.....	300
Наказ Головної Команди армії УНР щодо збереження військово-історичних цінностей. 16 вересня 1919 року.....	302
Наказ Головної Команди армії УНР щодо перепуску через українсько-польський кордон. 18 вересня 1919 року.....	303
Наказ Головної Команди армії УНР щодо впорядкування видачі службових посвідчень. 22 вересня 1919 року.....	304
Наказ Головної Команди армії УНР щодо тимчасових штатів духовенства у військах. 22 вересня 1919 року.....	306
Наказ Головної Команди армії УНР про створення комісії для врегулювання постачання військових частин. 22 вересня 1919 року.....	307
Наказ Головної Команди армії УНР про оголошення тимчасового штату надзвичайної військової місії УНР до Румунії. 23 вересня 1919 року.....	308
Наказ Головної Команди армії УНР щодо створення табору військовополонених. 24 вересня 1919 року.....	308
Наказ Головної Команди армії УНР про мобілізацію на денікінський фронт. 27 вересня 1919 року.....	309
Заклик Головної Команди армії УНР до населення України вступати до війська. 27 вересня 1919 року.....	310
Наказ Головної Команди армії УНР про штат закордонного відділу Генштабу. 27 вересня 1919 року.....	312
Наказ Головної Команди армії УНР щодо боротьби з пошестями серед воїнів. 27 вересня 1919 року.....	312
Наказ Головної Команди армії УНР щодо збереження елітної худоби. 27 вересня 1919 року.....	313
Наказ Головної Команди армії УНР про видання військового ілюстрованого тижневика "Прапор України". 27 вересня 1919 року.....	314
Наказ С. Петлюри отаману Пилькевичу щодо діяльності спеціальної комісії армії УНР в Могилеві-Подільському. 28 вересня 1919 року.....	315
Наказ Головної Команди армії УНР про призов до фронтових частин. 28 вересня 1919 року.....	316

Наказ Головної Команди армії УНР про призначення другим заступником Військового Міністра М. Стасюка і створення при ньому колегії з матеріального постачання збройних сил. 29 вересня 1919 року.....	317
Наказ Головної Команди армії УНР про тимчасові штати військових їдалень. 29 вересня 1919 року.....	318
Наказ Головної Команди армії УНР про призначення командуючих груп. 29 вересня 1919 року.....	319
Наказ Головної Команди армії УНР про запровадження поштового зв'язку між військовими частинами. 29 вересня 1919 року.....	319
Наказ Головної Команди армії УНР про тимчасовий штат залоги Могилів-Подільського. 29 вересня 1919 року.....	323
Наказ Головної Команди армії УНР про звільнення з війська учнів- добровольців у зв'язку з початком навчального року. 29 вересня 1919 року.....	323
Наказ Головної Команди армії УНР про відкриття короткотермінових технічних курсів при управліннях Генштабу. 30 вересня 1919 року.....	324
Наказ Головної Команди армії УНР про порядок реквізицій помешкань. 3 жовтня 1919 року.....	328
Наказ Головної Команди армії УНР про оголошення поза законом зрадників Гончаріва і Словінського. 3 жовтня 1919 року.....	329
Наказ Головної Команди армії УНР щодо приведення до присяги всіх призваних до військової служби. 4 жовтня 1919 року.....	330
Текст присяги вояка Армії Української Народної Республіки. 4 жовтня 1919 року.....	331
Наказ Головної Команди армії УНР щодо взяття на повне забез- печення безпосередньо при управлінні постачання окремої піхотної Волинської бригади. 4 жовтня 1919 року.....	332
Наказ Головної Команди армії УНР про збільшення канцелярських видатків. 5 жовтня 1919 року.....	333
Наказ Головної Команди армії УНР щодо залучення до державного архіву всіх суспільно значимих документів. 6 жовтня 1919 року.....	333
Наказ Головної Команди армії УНР про наслідки інспекції Військової школи українських січових стрільців. 6 жовтня 1919 року.....	334
Наказ Головної Команди армії УНР після огляду Головним Отаманом вишколу українських січових стрільців у Старокостянтинів. 8 жовтня 1919 року.....	338
Наказ Головної Команди армії УНР про підвищення платні старшинам і урядовцям призовних частин і військових шкіль. 8 жовтня 1919 року.....	339
Наказ Головної Команди армії УНР щодо забезпечення вояків відповідними документами в дорозі. 8 жовтня 1919 року.....	340

Наказ Головної Команди армії УНР про створення школи підстаршин. 8 жовтня 1919 року.....	341
Лист С. Петлюри до міністра юстиції УНР щодо впорядкування режиму у в'язницях. 8 жовтня 1919 року.....	343
Наказ Головної Команди армії УНР щодо капітана першого рангу Миколи Злобіна. 9 жовтня 1919 року.....	344
Наказ Головної Команди армії УНР щодо зміни структури вищої військової влади. 10 жовтня 1919 року.....	345
Наказ Головної Команди армії УНР про уточнення попередніх вказівок щодо витрат на утримання їдалень. 24 жовтня 1919 року.....	345
Наказ Головної Команди армії УНР про призначення осавула Нагурного начальником Кам'янець-Подільської піхотної юнацької школи. 24 жовтня 1919 року.....	346
Наказ Головної Команди армії УНР про формування при комендантові Жванця піхотної охоронної чоти. 24 жовтня 1919 року.....	346
Наказ Головної Команди армії УНР про формування при залозі міста Могилів-Подільського піхотної охоронної сотні. 24 жовтня 1919 року....	347
Наказ Головної Команди армії УНР про заборону використовувати без відома залізничників заготовлені ними дрова. 24 жовтня 1919 року.....	348
Наказ Головної Команди армії УНР про відношення працівників інтендантських служб до категорії перебуваючих на дійсній військовій службі. 24 жовтня 1919 року.....	349
Наказ Головної Команди армії УНР щодо поліпшення матеріального забезпечення 1-го Запорізького окремого авіаційного загону. 24 жовт- ня 1919 року.....	349
Наказ Головної Команди армії УНР щодо затвердження проектів штатів військового відомства. 24 жовтня 1919 року.....	350
Наказ Головної Команди армії УНР про запровадження штатів нової радіостанції. 24 жовтня 1919 року.....	351
Наказ Головної Команди армії УНР щодо грошової компенсації вій- ськовим духівникам, які повертаються з польського полону. 24 жовтня 1919 року.....	352
Наказ Головної Команди армії УНР про підвищення зарплати служ- бовцям управ повітових військових начальників. 24 жовтня 1919 року....	352
Наказ Головної Команди армії УНР щодо організації ветеринарних закладів. 27 жовтня 1919 року.....	353
Наказ Головної Команди армії УНР щодо змін в штаті курсів старшин артилерії. 30 жовтня 1919 року.....	354
Наказ Головної Команди армії УНР щодо взаємовідносин військової та цивільної влади. 31 жовтня 1919 року.....	355

Наказ Головної Команди армії УНР щодо відміни наказу про дезертирство і зраду старшини Словинського й повернення йому всіх громадянських прав. 31 жовтня 1919 року.....	355
Наказ Головної Команди армії УНР щодо ліквідації адміністративних структур Військового Міністерства. 31 жовтня 1919 року.....	356
Ухвала Директорії УНР під головуванням С. Петлюри. 15 листопада 1919 року.....	357
Повноважить Директорії УНР А. Макаренку і Ф. Швецю. 25 листопада 1919 року.....	359
Розпорядження С. Петлюри Головному уповноваженому Уряду УНР в Кам'янці-Подільському І. Огієнку щодо негайної надсилки українських грошей до Варшави. 12 грудня 1919 року.....	360
Ухвала Директорії УНР про затвердження постанови Ради Народних Міністрів щодо видачі держслужбовцям, які перебувають на території Галичини, грошової допомоги. 25 грудня 1919 року.....	361
Наказ Директорії УНР Головному уповноваженому Уряду УНР в Кам'янці-Подільському І. Огієнку щодо видачі командуючому повстанськими військами Херсонського й Дніпровського повітів сотнику Д. Робаківському коштів на культурно-просвітні потреби. 27 грудня 1919 року.....	362
Лист С. Петлюри до Ф. Швеця щодо розвитку останніх політичних подій. 30 грудня 1919 року.....	363
Ухвала Директорії УНР про затвердження постанови Ради Народних Міністрів щодо видачі в розпорядження її голови А. Лівницького 10 мільйонів гривень на загальнодержавні видатки. 4 січня 1920 року.....	365
Наказ С. Петлюри Головному уповноваженому Уряду УНР І. Огієнку щодо відкриття кредитів. 23 січня 1919 року.....	366
Наказ С. Петлюри Головному уповноваженому Уряду УНР в Кам'янці-Подільському І. Огієнку про видачу платні всім старшинам армії, які перебувають на службі. 8 лютого 1920 року.....	366
Наказ Головної Команди армії УНР щодо стабілізації становища в Кам'янці-Подільському. 25 лютого 1920 року.....	367
Наказ Головної Команди армії УНР про формування 6-ї стрілецької дивізії 25 лютого 1920 року.....	369
Наказ Головної Команди армії УНР про формування 6-ї стрілецької дивізії. 25 лютого 1920 року.....	370
Наказ С. Петлюри військовому міністру В. Сальському щодо діяльності в Кам'янці-Подільському. 12 березня 1920 року.....	373
Лист С. Петлюри до І. Мазепи щодо становища УНР. 15 березня 1920 року.....	374
Наказ Директорії про увільнення з військових посад О. Жуковського.	

16 березня 1920 року.....	380
Лист С. Петлюри до Ф. Швеця з додатковими інформаціями про ситуацію в Україні та за кордоном. 21 березня 1920 року.....	381
Лист С. Петлюри до І. Мазепи про додаткові факти щодо становища в середовищі української еміграції. 25 березня 1920 року.....	384
Наказ Директорії УНР про призначення контр-адмірала М. Остроградського головним начальником Чорноморського флоту та заступником військового і морського міністра. 14 квітня 1920 року.....	385
Протокол засідання ради Народних Міністрів УНР під головуванням С. Петлюри в Кам'янці-Подільському. 8 травня 1920 року.....	386
Наказ Головної Команди армії УНР про передачу повстанського відділу отамана Волинця в підпорядкування командуючого армією генерала М. Омеляновича-Павленка. 18 травня 1920 року.....	390
Наказ Головної Команди армії УНР про формування нових запасних бригад. 18 травня 1920 року.....	390
Лист С. Петлюри до І. Мазепи щодо негайного розв'язання справи уряду УНР. 19 травня 1920 року.....	391
Наказ Головної Команди армії УНР про облік військово-морського майна УНР. 21 травня 1920 року.....	392
Лист С. Петлюри Голові Ради Народних Міністрів І. Мазепі з подякою за працю на чолі Уряду УНР. 26 травня 1920 року.....	393
Наказ Головної Команди армії УНР про нові назви бойових дивізій. 29 травня 1920 року.....	394
Ухвала Директорії УНР про затвердження закону щодо поліпшення матеріального стану службовців місцевих державних установ. 29 травня 1920 року.....	395
Ухвала Директорії УНР про затвердження постанови Ради народних Міністрів щодо поліпшення матеріального стану урядовців, котрі перебувають поза територією, підпорядкованій Головному уповноваженому Уряду І. Огієнку. 29 травня 1920 року.....	398
Наказ Головної Команди армії УНР про підвищення у військовому званні окремих військових командирів. 31 травня 1920 року.....	399
Наказ Головної Команди армії УНР щодо вишколу бійців польової жандармерії. 3 червня 1920 року.....	401
Наказ Директорії УНР про призначення В. Ігнатовича членом ради Державного Банку. 24 червня 1920 року.....	401
Наказ Директорії УНР про призначення В. Ігнатовича членом ради міністра фінансів. 25 червня 1920 року.....	402
Наказ Головної Команди армії УНР щодо продовження роботи ліквідаційної комісії колишньої Галицької армії. 9 липня 1920 року.....	403

Таємний лист С. Петлюри до командуючого Дієвою Армією щодо можливих переговорів з більшовицькою владою. 25 липня 1920 року.....	403
Лист С. Петлюри до В. Прокоповича щодо розв'язання галицьких справ. 27 липня 1920 року.....	404
Лист С. Петлюри до полковника Пилькевича щодо інспекції відтранспортування українських полонених з Польщі. 29 липня 1920 року.....	405
Наказ Головної Команди армії УНР про створення похідної канцелярії Військового Міністерства. 7 серпня 1920 року.....	406
Наказ Головної Команди армії УНР про затвердження тимчасового штату військового санітарно-харчового пункту. 11 серпня 1920 року.....	407
Наказ Головної Команди армії УНР щодо взаємовідносин між українською і польською владами в справі постачання. 12 серпня 1920 року.....	408
Наказ Головної Команди армії УНР про скорочення штатів в армії УНР. 12 серпня 1920 року.....	409
Наказ Головної Команди армії УНР про створення комісії для одержання різного військового майна з Румунії. 12 серпня 1920 року.....	410
Наказ Головної Команди армії УНР про утворення при головному управлінні постачання спеціальної охоронної команди. 12 серпня 1920 року.....	410
Наказ Головної Команди армії УНР про винесення подяки окремим командирам. 23 серпня 1920 року.....	411
Наказ Головної Команди армії УНР про інспекцію 3-ої Залізної дивізії. 24 серпня 1920 року.....	412
Наказ Головної Команди армії УНР про посилення вимогливості щодо порушників військової дисципліни. 24 серпня 1920 року.....	413
Наказ Головної Команди армії УНР про інспекцію 4-ої Київської дивізії. 24 серпня 1920 року.....	414
Наказ Головної Команди армії УНР про подяку полковнику Мельнику за ретельне виконання службових обов'язків. 25 серпня 1920 року.....	415
Резолюція С. Петлюри на доповідній начальника Генерального Штабу УНР щодо підготовки старшин. 26 серпня 1920 року.....	416
Наказ С. Петлюри щодо заведення планового характеру управління Ставкою Головного Отамана. Серпень 1920 року.....	417
Резолюція С. Петлюри на доповідній начальника Генерального Штабу УНР щодо підготовки старшин. 26 серпня 1920 року.....	419
Наказ Головної Команди військ УНР про затвердження штатів Генерального Штабу і різних установ Дієвої Армії. 28 серпня 1920 року.....	420
Наказ Головної команди військ УНР про звільнення з посади військового агента при Надзвичайній Дипломатичній місії УНР у Празі полковника А. Мельника. 29 серпня 1920 року.....	421

Наказ Головної Команди військ УНР про створення Першого Запорізького залізничного куреня. 29 серпня 1920 року.....	422
Наказ Головної Команди військ УНР про встановлення рангів та старшинства при зарахуванні на дійсну службу. 29 серпня 1920 року.....	423
Наказ Головної Команди військ УНР про переформування військового запасного шпиталю. 30 серпня 1920 року.....	424
Наказ Головної Команди військ УНР за результатами відвідування частин Дієвої Армії. 30 серпня 1920 року.....	425
Наказ Головної Команди військ УНР щодо звільнення окремих категорій галичан з дійсної служби. 31 серпня 1920 року.....	428
Наказ Головної Команди військ УНР про введення додаткових посад старшин для доручень при Головній Управі постачання. 31 серпня 1920 року.....	429
Наказ Головної Команди військ УНР про порядок функціонування надзвичайних військових судів. 5 вересня 1920 року.....	430
Наказ Головної Команди військ УНР призначення виконуючим обов'язки начальника ветеринарної частини Дієвої Армії підполковника Пекарського. 6 вересня 1920 року.....	431
Наказ Головної Команди військ УНР про порядок відрядження за кордон старшин та урядовців. 9 вересня 1920 року.....	432
Наказ Головної Команди військ УНР про порядок стосунків з польським командуванням. 9 вересня 1920 року.....	434
Наказ Головної Команди військ УНР про відзначення бойової діяльності Шостої стрілецької дивізії. 10 вересня 1920 року.....	437
Наказ Головної Команди військ УНР про створення об'єднаної комісії в справах підвищення в ранги. 10 вересня 1920 року.....	438
Наказ Головної Команди військ УНР про впорядкування використання коней у тилових установах. 10 вересня 1920 року.....	439
Наказ Головної Команди військ УНР про підготовку проєктів на кращий тип кулеметної нетачанки. 12 вересня 1920 року.....	440
Наказ Головної Команди військ УНР про запровадження відповідних українських рангів для урядовців і козаків. 13 вересня 1920 року.....	441
Наказ Головної Команди військ УНР про проведення розслідування щодо постачання для Дієвої Армії неякісного взуття. 15 вересня 1920 року.....	443
Наказ Головної Команди військ УНР про впорядкування військової уніформи. 15 вересня 1920 року.....	446
Наказ Головної Команди військ УНР про правила постачання санітарних установ. 18 вересня 1920 року.....	448
Наказ Головної Команди військ УНР про підпорядкування Першого куреня польової жандармерії. 18 вересня 1920 року.....	449

Наказ Головної Команди військ УНР про штати окремих підрозділів. 18 вересня 1920 року.....	450
Наказ Головної Команди військ УНР у зв'язку з наступом. 20 вересня 1920 року.....	450
Наказ Головної Команди військ УНР про запровадження інституту прифронтових комісарів на звільнених територіях України. 20 вересня 1920 року.....	452
Наказ Головної Команди військ УНР про формування польової радіостанції. 20 вересня 1920 року.....	454
Наказ Головної Команди військ УНР про затвердження положення щодо збору і використання зброї, підбраної в районі фронтової смуги. 20 вересня 1920 року.....	455
Наказ Головної Команди військ УНР про положення щодо цивільного управління. 24 вересня 1920 року.....	455
Наказ Головної Команди військ УНР про запровадження військової термінології. 24 вересня 1920 року.....	459
Наказ Головної Команди військ УНР про створення комісії щодо вироблення проекту правил про підвищення в ранги. 27 вересня 1920 року.....	460
Наказ Головної Команди військ УНР про введення в дію закону Директорії щодо управління запасними і місцевими частинами. 27 вересня 1920 року.....	460
Наказ Головної Команди військ УНР про призначення полковника Неїла старшиною для доручень при Головному Отаманові. 27 вересня 1920 року.....	461
Наказ Головної Команди військ УНР про покладення на військових представників за кордоном обов'язків інформування. 27 вересня 1920 року.....	462
Наказ Головної Команди військ УНР про організацію повстання на Правобережній Україні. 27 вересня 1920 року.....	463
Наказ Головної Команди військ УНР про зміну начальника санітарної частини Дієвої Армії. 28 вересня 1920 року.....	463
Наказ Головної Команди військ УНР про винесення догани командирю Сьомої запасної бригади підполковнику Мазюкевичу за дезорганізацію постачання одігом. 28 вересня 1920 року.....	464
Наказ Головної Команди військ УНР про надання командирю навчаль- ного куреня польової жандармерії прав командира окремої бригади. 28 вересня 1920 року.....	465
Наказ Головної Команди військ УНР про оголошення законів військового часу. 29 вересня 1920 року.....	465

Наказ Головної Команди військ УНР про результати відвідування бойових підрозділів Дієвої Армії 5 жовтня 1920 року.....	466
Наказ Головної Команди військ УНР про впорядкування посад і рангів медичних працівників. 5 жовтня 1920 року.....	471
Наказ Головної Команди військ УНР про унормування правового статусу осіб, котрі мають відповідну фахову освіту. 5 жовтня 1920 року.....	472
Наказ Головної Команди військ УНР про раціональне використання цукру. 5 жовтня 1920 року.....	473
Наказ Головної Команди військ УНР про відзначення хурунжого 3-го кінного полку Полтавченка в ранг поручника. 5 жовтня 1920 року.....	474
Наказ Головної Команди військ УНР про введення до складу комісії з вироблення проекту правил підвищення в ранги нових членів. 9 жовтня 1920 року.....	475
Наказ Головної Команди військ УНР про заборону реквізиції елітної худоби у населення. 9 жовтня 1920 року.....	475
Наказ Головної Команди військ УНР про ощадливе використання набоїв. 10 жовтня 1920 року.....	476
Наказ Головної Команди військ УНР про встановлення ордена "Визволення" і відзнаки "Залізний Хрест" за Перший Зимовий похід. 10 жовтня 1920 року.....	477
Наказ Головної Команди військ УНР про оголошення штатів окремих тилових підрозділів інженерно-технічного забезпечення. 10 жовтня 1920 року.....	478
Наказ Головної Команди військ УНР про створення Головної управи постачання при Інтендантській управі. 10 жовтня 1920 року.....	479
Наказ Головної Команди військ УНР про виділення частини території з підпорядкування командуючого Дієвої Армії. 16 жовтня 1920 року.....	480
Наказ Головної Команди військ УНР про створення санітарного корпусу. 16 жовтня 1920 року.....	480
Наказ Головної Команди військ УНР про порядок реквізиції продуктів та фуражу. 16 жовтня 1920 року.....	481
Наказ Головної Команди військ УНР про затвердження тимчасового штату санітарно-адміністративного пункту. 16 жовтня 1920 року.....	484
Наказ Головної Команди військ УНР про заборону реквізиції спирту та цукру на теренах Наддніпрянщини. 16 жовтня 1920 року.....	484
Наказ Головної Команди військ УНР про своєчасне розслідування правопорушень у Дієвій Армії. 16 жовтня 1920 року.....	486
Наказ Головної Команди військ УНР про мілітаризацію залізниць. 16 жовтня 1920 року.....	487
Наказ Головної Команди військ УНР про порядок нагородження	

орденами і відзнаками. 19 жовтня 1920 року.....	488
Наказ Головної Команди військ УНР про раціональне використання шкур забитих тварин. 19 жовтня 1920 року.....	490
Наказ Головної Команди військ УНР про переведення полковника Сігаріва до складу старшин Генерального Штабу. 19 жовтня 1920 року.....	492
Наказ Головної Команди військ УНР про кадрові призначення в Генеральному Штабі. 20 жовтня 1920 року.....	493
Наказ Головної Команди військ УНР про присвоєння звання полковника командирю бронепотяга "Кармелюк" А. Дворенко-Дворюну. 20 жовтня 1920 року.....	494
Наказ Головної Команди військ УНР про створення комісії для негайного вирішення питань звільнення і відстрочок від служби. 20 жовтня 1920 року.....	494
Наказ Головної Команди військ УНР про виключення із лав Дієвої Армії старшин-дезертирів 5-ї Херсонської стрілецької дивізії. 20 жовтня 1920 року.....	495
Наказ Головної Команди військ УНР про ліквідацію похідної канцелярії військового міністерства. 23 жовтня 1920 року.....	499
Наказ Головної Команди військ УНР про оголошення штатів Окремого табору для військовополонених. 23 жовтня 1920 року.....	500
Наказ Головної Команди військ УНР про виключення з рядів Дієвої Армії старшин, юнаків і козаків Кам'янецької піхотної юнацької школи. 23 жовтня 1920 року.....	501
Наказ Головної Команди військ УНР про забезпечення добовими грошми. 23 жовтня 1920 року.....	502
Наказ Головної Команди військ УНР про затвердження тимчасового штату гаража військового міністерства. 26 жовтня 1920 року.....	502
Наказ Головної Команди військ УНР про зміну покарання полковнику Русіяну. 26 жовтня 1920 року.....	503
Наказ Головної Команди військ УНР про затвердження штатів окремих допоміжних підрозділів. 26 жовтня 1920 року.....	504
Наказ Директорії УНР про призначення М. Білинського радником міністра народного господарства. 26 жовтня 1920 року.....	505
Наказ Директорії УНР про звільнення з посади товариша міністра народного господарства К. Врогнівського-Сивошанки. 26 жовтня 1920 року.....	506
Наказ Головної Команди військ УНР про продовження формування корпусу прикордонної охорони в Дунаєвцях. 27 жовтня 1920 року.....	506
Наказ Головної Команди військ УНР про порядок зарахування на дійсну службу мобілізованих старшин, урядовців та лікарів. 27 жовтня 1920 року.....	507

Наказ Головної Команди військ УНР про передачу національно-освітнього і організаційного апарату збірної станиці в таборі Ланцут у розпорядження начальника запасних і місцевих частин. 27 жовтня 1920 року.....	508
Лист С. Петлюри до К. Мацієвича про ситуацію на звільнених теренах України. 27 жовтня 1920 року.....	509
Наказ Головної Команди військ УНР про збереження архівних матеріалів з історії українських збройних сил. 3 листопада 1920 року.....	515
Наказ Головної Команди військ УНР про впорядкування штатів штабних і Вищого військового судів. 3 листопада 1920 року.....	516
Наказ Головної Команди військ УНР про відзначення адміністратора Огородника за відмову взяти хабаря від фірми "Компас". 3 листопада 1920 року.....	517
Наказ Головної Команди військ УНР про передачу до архіву при Генштабі матеріалів про визвольну боротьбу. 4 листопада 1920 року.....	518
Наказ Головної Команди військ УНР про присвоєння 6-му куреню 6-ї стрілецької дивізії імені кошового Костя Гордієнка. 4 листопада 1920 року.....	519
Наказ Головної Команди військ УНР про впорядкування інженерних посад в Дієвій Армії. 4 листопада 1920 року.....	520
Наказ Головної Команди військ УНР про відновлення зіпсованої зброї. 5 листопада 1920 року.....	521
Наказ Головної Команди військ УНР про розмежування повноважень центральних установ і органів Дієвої Армії на звільненій території України. 5 листопада 1920 року.....	521
Наказ Головної Команди військ УНР про новий порядок встановлення цін на продукти і фураж. 6 листопада 1920 року.....	523
Наказ Головної Команди військ УНР про створення тимчасових дивізійних рад для розгляду представлень про підвищення старшин та козаків. 9 листопада 1920 року.....	524
Наказ Головної Команди військ УНР про скорочення штатів Української військової місії в Польщі. 10 листопада 1920 року.....	525
Наказ Головної Команди військ УНР про порядок функціонування залізниць. 10 листопада 1920 року.....	526

ЧАСТИНА III

1921—1926 роки

Лист С. Петлюри до Голови Ради Республіки щодо змін і доповнень до закону про вище військове управління. 13 квітня 1921 року.....	531
Лист С. Петлюри до генерал-інспектора Армії УНР щодо діяльності військового факультету. 21 грудня 1921 року.....	531

Таємний лист С. Петлюри військовому міністру щодо діяльності штабу генерала Гулого. 25 грудня 1921 року.....	532
Лист С. Петлюри військовому міністру щодо надання євреям-фармацевтам ранги адміністративних старшин. 4 січня 1922 року.....	533
Лист С. Петлюри міністру єврейських справ щодо ставлення єврейської еміграції до української державності. 8 січня 1922 року.....	535
Закон Директорії УНР про встановлення штатів церковного причету Української православної парафії за кордоном. 12 лютого 1922 року.....	538
Лист С. Петлюри керуючому Міністерством закордонних справ УНР І. Токаржевському-Карашевичу з приводу поточних питань. 23 лютого 1922 року.....	539
Лист С. Петлюри міністру єврейських справ про намір видати книгу щодо погромів і грабежів з боку денікінців та врангелівців. 6 березня 1922 року.....	540
Лист С. Петлюри до О. Ледницького з проханням посприяти у працевлаштуванні українського урядовця Л. Михайліва в Італії. 29 березня 1922 року.....	541
Лист С. Петлюри до генерал-інспектора Армії УНР щодо протидії більшовицькій агітації за повернення інтернованих в Польщі воїнів до України. 22 травня 1922 року.....	542
Лист С. Петлюри до генерал-інспектора Армії УНР про необхідність полагождення ситуації в таборі інтернованих в Стрільково. 25 травня 1922 року.....	543
Лист С. Петлюри до В. Садовського щодо свого перебування на відпочинку. 3 липня 1922 року.....	544
Лист С. Петлюри до П. Красного щодо визвольних змагань за відродження єврейської державності. 30 липня 1922 року.....	546
Лист С. Петлюри В. Садовському щодо переговорів з бельгійцями. 14 серпня 1922 року.....	547
Лист С. Петлюри військовому міністру УНР щодо розподілу коштів. 15 листопада 1922 року.....	548
Лист С. Петлюри до М. Василяка з приводу поточних проблем діяльності Уряду УНР в екзилі. 16 вересня 1922 року.....	549
Співчуття С. Петлюри вдові генерал-хорунжого п. Пилькевича в зв'язку з його смертю. 14 жовтня 1922 року.....	552
Лист С. Петлюри до голови Братства імені святих Кирила і Методія в каліському таборі інтернованих генерал-хорунжого В. Петріва про завдання в умовах еміграції. 11 квітня 1923 року.....	553
Повідомлення С. Петлюри голові Братства імені святих Кирила і Методія в каліському таборі інтернованих генерал-хорунжому В. Петріву	

про пожертву 40 тисяч польських марок. 27 квітня 1923 року.....	556
Лист С. Петлюри голові Братства імені святих Кирила і Методія в каліському таборі інтернованих генерал-хорунжого В. Петріва щодо розвитку міжнародних зв'язків Української православної церкви.	
16 травня 1923 року.....	557
Лист С. Петлюри до М. Василька щодо виїзду з Польщі.	
20 липня 1923 року.....	563
Лист С. Петлюри до генерала Сікевича щодо умов переїзду з Варшави до Будапешта. 29 жовтня 1923 року.....	566
Лист С. Петлюри до М. Василька щодо переїзду до Будапешта.	
30 жовтня 1923 року.....	567
Лист С. Петлюри до М. Василька щодо виїзду з Варшави до Будапешта. 20 листопада 1923 року.....	568
Лист С. Петлюри до І. Токаржевського-Карашевича про розв'язання поточних справ. 30 листопада 1923 року.....	570
Лист С. Петлюри до М. Василька в зв'язку з виїздом з Варшави до Будапешта. 10 грудня 1923 року.....	572
Лист С. Петлюри до М. Василька щодо виїзду з Варшави та інших поточних справ. 22 грудня 1923 року.....	573
Лист С. Петлюри до М. Василька в зв'язку з переїздом до Будапешта. 12 січня 1924 року.....	574
Лист С. Петлюри до М. Василька про поточні справи.	
Після 21 січня 1924 року.....	575
Лист С. Петлюри до І. Токаржевського-Карашевича.	
6 березня 1924 року.....	578
Лист С. Петлюри до М. Василька щодо непорозуміння, що виникло в їхніх взаємовідносинах. 9 вересня 1924 року.....	585
Лист С. Петлюри до М. Василька в зв'язку з останніми подіями.	
9 лютого 1924 року.....	587
Лист С. Петлюри до І. Токаржевського-Карашевича щодо можливих контактів з французькою владою. 11 грудня 1924 року.....	588
Лист С. Петлюри до К. Мащевича про розвиток української справи в еміграції. 25 січня 1925 року.....	589
Лист С. В. Петлюри до сотника Армії УНР В. Шевченка з проханнях подати докладну інформації про думки і настрої української молоді, яка перебуває в Чехо-Словаччині. 2 лютого 1925 року.....	598
Лист С. Петлюри до В. Садовського про завдання української еміграції. 1 квітня 1925 року.....	603
Лист С. Петлюри до К. Мащевича про потребу вироблення єдиної організаційної позиції українських державницьких сил в еміграції.	

19 квітня 1925 року.....	608
Лист С. Петлюри до В. Садовського про події паризького життя.	
7 травня 1925 року.....	614
Лист С. Петлюри до К. Мащевича щодо прогнозів розвитку української справи в еміграції. 22 травня 1925 року.....	620
Лист С. Петлюри до К. Мащевича щодо шляхів розвитку українського політичного життя. 12 червня 1925 року.....	627
Лист С. Петлюри до В. Садовського про українську справу на міжнародній арені. 26 червня 1925 року.....	639
Лист С. Петлюри до І. Токаржевського-Карашевича в зв'язку з підписанням угоди з кавказькими республіками. 26 липня 1925 року...	643
Лист С. Петлюри до В. Садовського про плани видання в Парижі українського тижневика. 19 вересня 1925 року.....	644
Лист С. Петлюри до К. Мащевича про створення загальноукраїнського еміграційного центру. 17 жовтня 1925 року.....	647
Лист С. Петлюри до В. Садовського з пропозицією брати участь у виданні тижневика "Тризуб". 31 жовтня 1925 року.....	651
Лист С. Петлюри до В. Садовського з приводу його статті до "Тризуба". 31 грудня 1925 року.....	654
Лист С. Петлюри до В. Садовського про план організації видання пропагандистської літератури для України. 16 січня 1926 року.....	655
Лист С. Петлюри до В. Садовського щодо погіршення змісту "Тризуба". 7 лютого 1926 року.....	656
Лист С. Петлюри до голови Української студентської громади у Варшаві з подякою за запрошення на відзначення п'ятиріччя її існування. 10 березня 1926 року.....	661
Лист С. Петлюри до В. Садовського з проханням підтримати накреслений план діяльності в ім'я України. 12 квітня 1926 року.....	662
Іменний покажчик.....	664

Петлюра Симон. Статті. Листи. Документи.— К.: ПП
Сергійчук М. І., 2006. — Т. IV. — 704 с.

Упорядник Володимир Сергійчук.

Редактор Микола Іщенко.

У підготовці до друку окремих матеріалів технічну допомогу
надали Михайло Довбищенко та Володимир Курусь.

Технічний редактор Надія Логунова.

Комп'ютерна верстка Миколи Сергійчука.

Підписано до друку 29.04.2006. Формат 84x108/32 Гарнітура Академія.
Друк офсетний. Умов. друк. арк. 62,08. Обл. вид. арк. 36,95. Наклад 3000.
Зам. №6-814.

Оригінал-макет виготовлено в Центрі українознавства Київського
національного університету імені Тараса Шевченка:

01033, м. Київ, вул. Володимирська, 60.

Віддруковано в ЗАТ "Віпол", м. Київ, вул. Волинська, 60.